

در رساله‌های مجاز امام صادق علیه السلام

المنطق

صورت تالیف خطابه

جلسه ۱۹۸

استاد فرخی

صورت تالیف خطابه

در خطابه از استقراء، قیاس و تمثیل استفاده می شود؛ اما لازم نیست که تمام شرایط آنها مراعات شود. مهم این است که جمهور مردم آن را قبول نمایند.

اصطلاحات:

۱. تثبیت: به حجت و استدلالی که در خطابه بکار می رود، تثبیت می گویند.

۲. ضمیر: همان تثبیت است اگر به صورت قیاس باشد.

۳. تفکیر: همان ضمیر است، ولیکن دارای حد اوسطی است که نیاز به فکر دارد.

۴. اعتبار: اگر تثبیت به صورت تمثیل بوده باشد، اعتبار گویند.

۵. برهان: همان اعتبار است که ما را به سرعت به مقصود می رساند.

۶. موضع: هر چیزی که مقدمه برای حجت خطابی واقع شود.

نکته:

معنایی که موضع در صنعت جدل داشت، در خطابه به آن «نوع» می گویند.